

เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในยุค 4.0 Finance and Accounting Officers in The 4.0's

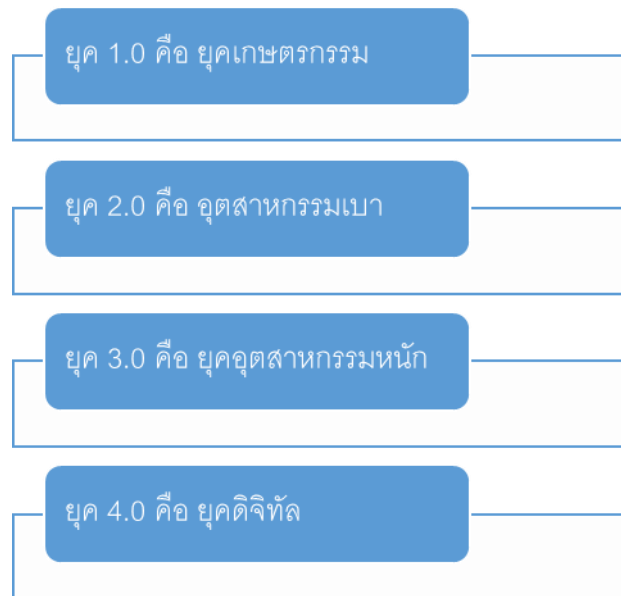
วรัทัย ประจักษ์เพิ่มศักดิ์*

1. บทนำ

เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี คือบุคลากรผู้ปฏิบัติงานสายงานเกี่ยวกับการเงิน การงบประมาณ และการบัญชีของหน่วยงานส่วนราชการในยุค 4.0 หรือ ไทยแลนด์ 4.0 ตามนโยบายหลักของรัฐบาลที่ต้องการการขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดล ไทยแลนด์ 4.0 ที่มุ่งปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม หรือ “Value-Based Economy” โดยใช้โครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลรองรับ โดยคาดหวังว่าการขับเคลื่อนเศรษฐกิจตามนโยบายนี้จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างน้อยใน 3 มิติ สำคัญ คือ มิติที่หนึ่ง เปลี่ยนจากการผลิตสินค้าปฐมภูมิไปสู่สินค้าที่มีมูลค่าเพิ่ม และมีความแตกต่างเชิง “นวัตกรรม” เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงตามความต้องการของลูกค้าที่มีพลวัตสูง มิติที่สอง เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรม โดยใช้แรงงานเป็นหลัก ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม มิติที่สาม เปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายเพียงอย่างเดียว ไปสู่การให้โซลูชันและบริการมากขึ้น ถือว่าเป็นการปรับตัวแบบก้าวกระโดดครั้งใหญ่ที่ภาครัฐต้องการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของโลก เพื่อให้ประเทศไทยก้าวพ้นจากที่มีรายได้ปานกลาง สามารถแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำของรายได้หรือฐานะ และแก้ปัญหาการพัฒนาที่ยั่งยืนไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง ลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจ และพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการค้า ภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร ภาคการศึกษา ฯลฯ เพื่อให้ทุกภาคส่วนร่วมกันขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกันสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” [3] และสร้างความสมดุลในการพัฒนา โดยการค้าและบริการได้ก้าวเข้ามามีส่วนอย่างสำคัญในระบบเศรษฐกิจโลกอันเนื่องมาจากการพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศ สินค้าหรือบริการที่เป็นนวัตกรรมหรือที่เกิดจาก

ความคิดสร้างสรรค์กลายเป็นสินค้าหรือบริการที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงมากกว่าผลผลิตอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้นและการผลิตสินค้าเกษตรแบบดั้งเดิมอันเป็นเพียงการผลิตสินค้าขั้นพื้นฐาน และระบบการตลาดรูปแบบใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาสนับสนุนยังทำให้สินค้าภาคการเกษตรมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นได้ด้วย

รูปที่ 1 ยุคที่ 1.0 ถึงยุคที่ 4.0

จากยุค 1.0 ถึง 4.0 จึงต้องมีการแข่งขันในยุค 4.0 สิ่งที่ต้องเปลี่ยนอย่างเร่งด่วนได้แก่

1. ปรับตัวผู้นำ ผู้นำต้องเร่งศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้นในอุตสาหกรรมของตนเอง พร้อมกับปรับวิสัยทัศน์ขององค์กรให้สอดคล้องกับทิศทางของธุรกิจที่กำลังจะเดินหน้าไป อย่าฝืนหรือปฏิเสธเทคโนโลยี แต่จงทำความเข้าใจและหาทางมาใช้ให้เกิดประโยชน์

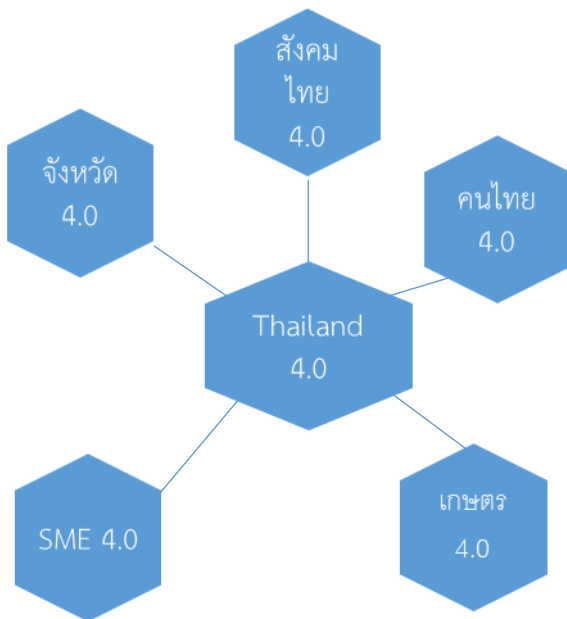
2. ปรับโครงสร้างองค์กรการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้คือ การนำเทคโนโลยีมาเป็นส่วน

หนึ่งของระบบปฏิบัติงานขององค์กร งานบางอย่างจำเป็นต้องนำหุ่นยนต์หรือ IT มาแทนที่คนในขณะที่เร่งพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้เน้นการสร้างนวัตกรรม เน้นความคิดสร้างสรรค์และทำงานเชิงคุณภาพมากกว่าปริมาณ

3. ปรับระบบการจัดการใช้เทคโนโลยีเข้ามายกระดับการทำงานในทุกส่วนเพื่อให้เกิดมูลค่า

2. โมเดล Thailand 4.0

Thailand 4.0 เป็นโมเดลเศรษฐกิจที่จะนำพาประเทศไทยให้หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง กับดักความเหลื่อมล้ำ และกับดักความไม่สมดุล พร้อมๆ กับเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปสู่ประเทศในโลกรุ่นใหม่ที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในบริบทของโลกยุค The Fourth Industrial Revolution อย่างเป็นรูปธรรม ตามแนวทางที่แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีได้วางไว้ ด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน ควบคู่ไปกับการเชื่อมโยงกับประชาคมโลก ตามแนวคิด “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยขับเคลื่อนผ่านกลไก “ประชารัฐ”

รูปที่ 2 ยุคที่เข้าสู่ไทยแลนด์ 4.0

สิ่งที่คนไทยคาดว่าจะได้รับจาก Thailand 4.0 คือ

1. อยู่ใน “สังคมไทย 4.0” ที่เป็นสังคมที่มีความคาดหวัง (Hope) เป็นสังคมที่เปี่ยมสุข (Happiness) และ

เป็นสังคมที่มีความสมานฉันท์ (Harmony) เป็นสังคมที่มีความพอเพียง โดยมีคนชนชั้นกลางเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศเกิดความเท่าเทียมในสังคม ความเหลื่อมล้ำอยู่ในระดับต่ำมีสิ่งแวดล้อมและสุขภาพดี

2. เป็น “คนไทย 4.0” ที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพดี และได้รับสวัสดิการทางสังคมที่เหมาะสมตลอดช่วงชีวิต เป็นคนทันสมัย ทักษะเทคโนโลยีสามารถอยู่บนเวทีโลกได้อย่างภาคภูมิใจ และสามารถมีส่วนร่วมกับนานาชาติเพื่อทำให้โลกดีขึ้น น่ายุติ

3. เป็น “เกษตรกร 4.0” ที่หลุดพ้นจากกับดักความยากจน โดยผันตัวเองจากเกษตรกรผู้ผลิตมาเป็นผู้ประกอบการทางการเกษตรสมัยใหม่ (Smart Farmers) มีการบริหารจัดการที่ดี มีต้นทุนการผลิตต่ำ สามารถเพิ่มมูลค่าทางการเกษตรจากการแปรรูป

4. เป็น “SME 4.0” ที่สามารถสร้างหรือใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการสร้างมูลค่าในสินค้าและบริการ มีความสามารถทางการค้าขายสามารถเข้าถึงตลาดในประเทศ ตลาดอาเซียน และตลาดโลก ทำให้มีรายได้สูงขึ้นมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น และมีอนาคตที่สดใส

5. เกิด “จังหวัด 4.0” ที่มีการกระจายความเจริญทั่วประเทศ เศรษฐกิจขยายตัว สามารถทำงานในถิ่นฐานบ้านเกิดได้โดยไม่ต้องเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ หรือเมืองใหญ่ เนื่องจากมีช่องทาง โอกาสและงานที่ดีกระจายอยู่ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ

3. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีกับภาระกิจหลัก

เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี คือ ผู้ปฏิบัติงานในสายงานการเงินและบัญชี การงบประมาณ การเงิน การบัญชีของส่วนราชการ วิเคราะห์ติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงิน การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินและบัญชี การวิเคราะห์งบประมาณ การพัฒนาระบบงานคลัง ตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกบัญชีประเภทต่างๆ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีลักษณะงานที่ปฏิบัติด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านการปฏิบัติการ

1. จัดทำ บันทึกบัญชีรายการการใช้จ่ายเงินและรายการทางบัญชี จัดทำรายงานการเงิน งบแสดงฐานะทางการเงินเพื่อรายงานความเคลื่อนไหวทางการเงิน ใช้เป็นข้อมูลที่ถูกต้องทางการเงินตามระเบียบ ข้อบังคับ ของหน่วยงาน

2. เก็บรวบรวมข้อมูล รายงานการเงินของหน่วยงาน เพื่อตรวจสอบ ประเมินผลการใช้จ่ายเงินประจำปี

3. ศึกษาวิเคราะห์ผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณของหน่วยงาน เพื่อให้การใช้จ่ายเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้เป็นแนวทางในการการจัดทำการจัดสรรงบประมาณประจำปี

4. ควบคุมดูแลการรับเงิน – การจ่ายเงิน เอกสารการจ่ายเงินให้ถูกต้องเป็นไปตามระเบียบ ประกาศ มติ ข้อบังคับของหน่วยงาน

5. วิเคราะห์และสรุปข้อมูลทางการเงิน รายงานทางการเงิน เพื่อใช้เป็นข้อมูลให้หน่วยงานทราบผลการดำเนินงานประจำปี

6. วางแผน กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ให้มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยให้เป็นไปตามระเบียบ ประกาศ มติ ข้อบังคับของหน่วยงาน

ด้านการวางแผน วางแผนหรือร่วมดำเนินการวางแผนการทำงานตามแผนงานหรือโครงการของหน่วยงานระดับสำนัก หรือกอง และแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย

ด้านการประสานงาน

1. ประสานงานทำงานร่วมกันทั้งภายในและภายนอกที่มงานหรือหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

2. ชี้แจงและให้รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลข้อเท็จจริง แก่บุคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจหรือความร่วมมือในการดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมาย

ด้านการบริการ ให้คำแนะนำ ชี้แจง ตอบปัญหาเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชี ให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของส่วนราชการ และการให้บริการอื่นๆ

ตำแหน่งในสายงานปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ตำแหน่งทั่วไป มีระดับดังนี้

- ระดับปฏิบัติการ
- ระดับชำนาญการ
- ระดับอาวุโส

ระดับปฏิบัติการ ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานระดับต้นซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ตามแนวทาง แบบอย่าง ขั้นตอน และวิธีการที่ชัดเจน ภายใต้การกำกับ แนะนำ ตรวจสอบ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ระดับชำนาญการ ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้างาน ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา โดยต้องกำกับ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความชำนาญงานด้านการเงินและบัญชี ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ค่อนข้างยาก และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย หรือปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานด้านการเงินและบัญชีปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ค่อนข้างยากและปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ระดับอาวุโส ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้างาน ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา โดยต้องกำกับ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และความชำนาญงานด้านการเงินและบัญชีค่อนข้างสูง มีงานในความรับผิดชอบที่หลากหลาย ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหาในงานที่ค่อนข้างยากมาก และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ตำแหน่งในสายงานปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ตำแหน่งวิชาการ มีระดับดังนี้

- ระดับปฏิบัติการ
- ระดับชำนาญการ
- ระดับชำนาญการพิเศษ
- ระดับเชี่ยวชาญ

ระดับปฏิบัติการ ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานระดับต้น ที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถทางวิชาการในการทำงาน ปฏิบัติงานด้านวิชาการเงินและบัญชี ภายใต้การกำกับ แนะนำ ตรวจสอบ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ระดับชำนาญการ ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้างาน ซึ่งต้องกำกับ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานสูงในด้านวิชาการเงินและบัญชี ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยาก และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย หรือปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ โดยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานสูงในด้านวิชาการเงินและบัญชี ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจ หรือแก้ปัญหาที่ยาก และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ระดับชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้างาน ซึ่งต้องกำกับ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้

ร่วมปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานสูงมากในด้านวิชาการเงินและบัญชี ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยากมาก และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายหรือ ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความชำนาญงานสูงมากในด้านวิชาการเงินและบัญชี ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยากมาก และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ระดับเชี่ยวชาญ ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีความเชี่ยวชาญในงาน โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญในด้านวิชาการเงินและบัญชี ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาในทางวิชาการที่ยากและซับซ้อนมากและมีผลกระทบในวงกว้าง และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย หรือปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานให้คำปรึกษาของส่วนราชการระดับกระทรวง กรม ซึ่งใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญในด้านวิชาการเงินและบัญชี ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาในทางวิชาการที่ยากและซับซ้อนมาก และมีผลกระทบในวงกว้าง และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย [2]

4. 4 พันธกิจร่วมของข้าราชการยุคประเทศไทย 4.0

เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี คือบุคลากรภาครัฐซึ่งถือเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ไปสู่ “Value-Based Economy” หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” คือการพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้เป็นฟันเฟืองในการขับเคลื่อน Thailand 4.0 โดยมุ่งหวังให้มีการพัฒนาศักยภาพด้านดิจิทัล ข้าราชการและบุคลากรของภาครัฐให้สามารถปรับตัวในบริบทของการเปลี่ยนแปลงไปสู่ Thailand 4.0 เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการทำงานโดยสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานและพัฒนางานได้อย่างเต็มที่ โดยมีพันธกิจจะต้องปรับมุมมอง เปลี่ยนทัศนคติ และร่วมกันดำเนินงาน

1. การส่งเสริมการทำงานที่สอดคล้องเชื่อมโยง เป็นบูรณาการ และสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบร่วมกัน

ข้าราชการในฐานะกลไกขับเคลื่อนงานหลักของภาครัฐ ไม่ว่าจะปฏิบัติงานภายใต้หน่วยงาน กระทรวง กรม ใดจะต้องร่วมกันสร้างทัศนคติและการทำงานรูปแบบใหม่ โดยปรับมุมมองจากการทำงานแบบเดิมที่ให้ความสำคัญกับการทำงาน “ให้เสร็จ” ตามกระบวนการหรือตามตัวชี้วัด (Key Performance Indicators) ที่ตนได้รับมอบหมาย (Silo

Mentality) มาเป็น การทำงาน“ให้บรรลุผลสำเร็จร่วมกัน” คือ ประชาชนมีความสุขมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสทัดเทียมกันเพื่อจัดความเหลื่อมล้ำในการทำงาน จะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันมีการเชื่อมโยงกลไก กระบวนการทำงาน รวมถึงการบริหารทรัพยากรของหน่วยงานต่าง ๆ ให้เป็นเสมือนกระบวนการเดียวกันตั้งแต่ต้นจนจบ (Alignment) มีการประสานและทำงานไปด้วยกันเพื่อผลสำเร็จของงานร่วมกันโดยไม่แบ่งแยกว่าเป็นงานใครหน้าที่ใคร มีการแบ่งปันและใช้ทรัพยากรร่วมกัน มีการพูดคุยหรือ เปิดรับความคิดเห็น ทั้งร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยความแน่วแน่ ตั้งใจ (Intention) และไว้วางใจซึ่งกันและกัน (Trust) พร้อมรับความเสี่ยง และรับผิดชอบกับผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นร่วมกัน

2. การสร้างพันธมิตรและการส่งเสริมการทำงานแบบประชารัฐ

ข้าราชการจะต้องร่วมกันสร้างมิติใหม่ของการทำงานภาครัฐ ด้วยการเปลี่ยนวิธีการทำงานแบบเดิมที่เน้นการรวมศูนย์ มาสร้าง “พันธมิตร” (Partners) และทำงานร่วมกับหน่วยงานและภาคส่วนอื่นเพื่อการไปสู่เป้าหมายตามที่มีเจตจำนงร่วมกันในการทำงานร่วมกันต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐกับภาคส่วนอื่น จาก การเป็น “ผู้ปกครองและผู้คุมกฎระเบียบ” (Regulator) ในลักษณะ “ภาครัฐนำ ภาคประชาชนตาม” เป็น “ผู้อำนวยความสะดวก” (Facilitator) ในลักษณะ “ภาคประชาชนนำ ภาครัฐสนับสนุน” ส่งเสริมให้ “ประชาชน” และ “ภาคเอกชน” ซึ่งเป็นรากฐานของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของภาครัฐ (Citizen Engagement) มากขึ้น โดยการสร้างเครือข่ายประชารัฐในทุกด้านในการทำงานร่วมกัน ต้องมีการศึกษาและทำความเข้าใจองค์กรและภารกิจของแต่ละฝ่ายหรือแต่ละภาคส่วนอย่างถ่องแท้ มีการวางแผนการทำงานร่วมกันที่ชัดเจนทั้งในระยะสั้น กลาง และยาว มีการนำจุดแข็งหรือความชำนาญของแต่ละฝ่ายหรือภาคส่วนต่าง ๆ มาแบ่งปันเพื่อสร้างประโยชน์ร่วมกัน (win-win solution) มีการปรับรูปแบบและกระบวนการทำงานร่วมกันให้มีความยืดหยุ่นโดยหาจุดร่วมบนความแตกต่างเพื่อไปสู่เป้าหมายตามพันธกิจที่มาดำเนินการร่วมกัน เสริมสร้างความสัมพันธ์ และรักษาความไว้วางใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งจัดระบบงานที่เอื้อต่อการพูดคุย หรือ สื่อสาร ถ่ายทอด แลกเปลี่ยน แบ่งปันข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ เทคนิคดำเนินงานระหว่างกัน เพื่อสร้างสรรค์ ต่อยอดและสร้างคุณค่าร่วมกันในการพัฒนางานและสร้าง

3. การส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและการคิดสร้างสรรค์

ข้าราชการจะต้องร่วมกันสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการคิดค้น ออกแบบ และสร้างสรรค์นโยบาย แนวคิด วิธีการ ผลิตภัณฑ์และการบริการ ที่มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและผู้รับบริการ เพื่อยกระดับผลิตภาพและปรับปรุงการบริหารจัดการภาครัฐในการทำงาน ต้องร่วมกันสร้างบรรยากาศการทำงานที่เปิดกว้าง ไม่ยึดติดกับกรอบความคิดหรือรูปแบบการทำงานแบบเดิม ทำทลายสิ่งใหม่ เปิดรับความคิดเห็นที่แตกต่างบนหลักเหตุและผล แสวงหาโอกาสอย่างเหมาะสม ให้อิสระในการทำงาน พร้อมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการทดลองทำสิ่งใหม่ สนับสนุนการต่อยอดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ประยุกต์และใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ขององค์กรและผลงานวิจัยและพัฒนาอย่างเต็มที่ร่วมกันกระตุ้นให้ทุกคนคิดต่างไปจากเดิม โดยให้คิดว่าเราจะตัดอะไรทิ้งได้บ้างเราจะเชื่อมโยงหรือนำสิ่งใดกับสิ่งใดมารวมกันแล้วสร้างเป็นสิ่งใหม่ได้บ้าง เราจะปรับสัดส่วนอะไรได้บ้างและเราจะพลิกแพลงสิ่งที่เกิดขึ้นทุกวันให้ก้าวหน้าขึ้น ดีขึ้นมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้อย่างไร แล้วลงมือปฏิบัติติดตามความคืบหน้าและวัดผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

4. การปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัล

ข้าราชการทุกคนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนารัฐบาลดิจิทัล โดยการพัฒนาตนเองให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและนำเทคโนโลยีที่มีอยู่ในปัจจุบันมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งจะต้องร่วมสร้างระบบดิจิทัลในภาครัฐ ด้วยการร่วมออกแบบและพัฒนา กลไก ระบบงาน ระบบการบริการ รูปแบบการดำเนินงานขององค์กร(Service and Work Process Redesign) ให้เป็นระบบที่มีการเชื่อมโยงและบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐด้วยกันเอง ระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน และระหว่างภาครัฐกับประชาชน เพื่อการสร้างคุณค่าร่วมกันระหว่างทุกภาคส่วน (Co-Creation) และเพื่อการพัฒนางานภาครัฐที่มีมูลค่าสูงขึ้น (High Value Jobs) ในการทำงานจะต้องรู้ เข้าใจและสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างต่อเนื่อง พร้อมรับและปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง พัฒนารูปแบบ วิธีคิด และวิธีการทำงานให้สามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูล สารสนเทศ และเทคโนโลยีอัจฉริยะ (Smart Technology) ได้อย่างปลอดภัยและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน

ดังนั้น “ข้าราชการไทย” ในฐานะกลไกขับเคลื่อนภาครัฐที่สำคัญ จะต้องเปลี่ยนแปลง (change) โดยต้องก้าวออกจากกรอบความคิด และวิธีการทำงานแบบเดิม พร้อม

ทำทลายสิ่งใหม่ แก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล สามารถประสานการทำงานร่วมกัน (collaboration) เพื่อไปสู่เป้าหมายเดียวกันทั้งภายในหน่วยงานเดียวกัน ระหว่างหน่วยงานของรัฐ ระหว่างหน่วยงานของรัฐบาลกับเอกชน และระหว่างหน่วยงานรัฐกับประชาชนเพื่อการสร้างคุณค่าร่วมกัน ต้องมีปัญญาสร้างสรรค์ โดยร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นเลิศ (Creative) และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างความประทับใจและการมีส่วนร่วมจากประชาชนและที่สำคัญคือ จะต้องร่วมสร้างภาครัฐที่ ปลอดภัยรับขั้นยึดมั่นในความซื่อสัตย์ ซื่อตรง โปร่งใส และมีคุณธรรม (Corruption free) [1]

5. บทสรุป

เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี คือผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี เป็นงานที่มีความสัมพันธ์ทางกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับมากมาย จึงต้องมีการปรับตัวให้ทันตามยุค Thailand 4.0 ดังนี้

1. เปลี่ยนแปลง (change) คือการปรับเปลี่ยนความคิด ด้วยการปรับเปลี่ยนการทำงานแบบเดิมๆ คือการทำงานที่ไม่คล่องตัว ไม่ยืดหยุ่น มาสู่การเปลี่ยนแปลงโดยการคำนึงถึงหลักความสัมพันธ์ของงาน โดยการพัฒนาตนเอง เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ พัฒนาทักษะ ความชำนาญ ทำงานเป็นทีม การนำเทคโนโลยีมาพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ทันเวลา ยืดถือความถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระบวนการ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของส่วนราชการ เป็นหัวใจหลักในการปฏิบัติงานเพื่อให้องค์กรมีประสิทธิภาพ

2. ประสานงานการทำงานร่วมกัน (Collaboration) คือการทำงานเป็นทีม มีการสอนงาน การจัดการความรู้ อย่างมีระบบ การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ช่วยเหลือ เกื้อกูลกัน

3. ปัญญาสร้างสรรค์ ร่วมกันพัฒนาริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนาสิ่งใหม่ๆ ดังนี้

3.1 พัฒนาทักษะด้านเทคนิค หรือ เก่งงาน (Technical Skill) คือ การพัฒนาเทคนิคการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับงาน โดยการนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้

3.2 . พัฒนาทักษะด้านบุคคล หรือ เก่งคน (Human Skill) คือ ความสามารถในการใช้คน จูงใจคน โน้มน้าวคนให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อให้งานที่ทำการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

3.3. พัฒนาทักษะด้านความคิด หรือ เก่งคิด (Conceptual Skill) คือ ความสามารถในการมองปัญหา หรือ ความสามารถในการแก้ไขปัญหา

6. เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
ข้าราชการไทยกับการขับเคลื่อนสู่ประเทศไทย
4.0, (พฤษภาคม 2560).
- [2] สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง
[,https://www.ocsc.go.th/job](https://www.ocsc.go.th/job) สืบค้น 14 ก.ย.61
- [3] กันตวรรณ มีสมสาร และกัญญา ศิลปกิจยาน
การพัฒนาเด็กปฐมวัยในยุค 4.0. วารสารวไลย
อลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์),ปีที่
8 ฉบับที่ 1, มกราคม-เมษายน 2561
- [4] การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อการขับเคลื่อนนโยบาย
“ประเทศไทย 4.0” รายงาน
<https://www.ocsc.go.th> สืบค้น 9 ต.ค.61
- [5] Forbes Thailand : ข้าราชการ 4.0 ต้นทางการ
พัฒนาสู่รัฐบาลดิจิทัล
- [6] Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความ
มั่งคั่ง มั่งคง และยั่งยืน. กองบริหารงานวิจัยและ
ประกันคุณภาพการศึกษา
<http://www.libarts.up.ac.th> สืบค้น 10 ต.ค.61